Romanda Anlatım Teknikleri

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Anlatım teknikleri**, olay çevresinde gelişen metinlerde olayı ya da durumu okura ulaştıran araçlardır; bilinçli ve zengin kullanımı anlatının estetik değerini artırır.
- **Anlatma:** Anlatıcı olayı doğrudan aktarır, açıklama ve yorumlarıyla dikkati kendi üzerine çeker. **Özetleme:** Olay ve kişiler ana çizgileriyle, birkaç satırda verilir. **Geriye dönüş:** Anlatıcı olayı şimdiki zamandan alıp geçmişe götürür.
- **Mektup:** Karakterlerin duygu ve tepkileri, anlatıcı müdahale etmeden mektupla sunulur. **Diyalog:** Karakterler karşılıklı konuşturulur; anlatıma doğallık ve canlılık katar.
- **İç çözümleme:** Anlatıcı araya girip karakterin zihninden geçenleri, duygularını okura aktarır. **İç monolog:** Karakterin iç dünyasında şekillenen düşünceler kendi iç sesiyle, sesli konuşmadan dışa yansıtılır.
- **İç diyalog:** Karakter, karşısında biri varmış gibi kendi kendisiyle konuşur, tartışır. **Bilinç akışı:** Karakterin zihninden geçenler mantıksal bağ olmadan, çağrışımla birbirine akarak doğrudan aktarılır.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Anlatım tekniklerini açıklamalarıyla eşleştiriniz.
1. diyalog 2. mektup 3. geriye dönüş 4. özetleme
a) Olay ve kişiler ana çizgileriyle, birkaç satırda verilir.
b) Karakterler karşılıklı konuşturulur.
c) Anlatıcı, olayı şimdiki zamandan alıp geçmişe götürür.
d) Karakterlerin duygu ve tepkileri mektupla sunulur.

2 "— Bu saatte nereye gidiyorsun?
— Fırına. Ekmek kalmamış.
— Montunu al bari, hava soğuk.
— Tamam anne, beş dakikaya dönerim."
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?
A) Mektup B) Bilinç akışı C) Özetleme D) Diyalog E) İç çözümleme

3 "Sevgili kardeşim Hasan,
Bu mektubu yazarken dışarıda fırtına kopuyor. Köye geldiğim günden beri ilk kez bu kadar yalnız hissediyorum. Okulun damı akıyor, çocuklar paltolarıyla derse giriyor. Yine de hiçbirini bırakıp dönmeyi düşünmüyorum..."
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?
A) Diyalog B) Mektup C) Geriye dönüş D) İç diyalog E) Özetleme

4 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Diyalog tekniği anlatıma doğallık izlenimi verir.
( ) Bilinç akışında düşünceler arasında sıkı bir mantıksal bağ vardır.
( ) İç diyalogda karakter kendi kendisiyle karşısında biri varmış gibi konuşur.
( ) Özetleme tekniği, uzun olayları kısaca aktarmayı sağlar.

5 "Emekli öğretmen, eski okulunun önünden geçerken durdu. Kırk yıl önce bu kapıdan ilk kez girdiği sabahı hatırladı: elinde karton bir çanta, cebinde annesinin verdiği iki simit parası vardı. O gün sınıfa girmeye korkmuş, kapının önünde saatlerce ağlamıştı."
Bu parçada ağır basan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Diyalog B) Mektup C) Bilinç akışı D) İç diyalog E) Geriye dönüş

6 Aşağıdaki boşlukları uygun anlatım tekniklerinin adlarıyla doldurunuz.

a) Anlatıcının araya girip karakterin duygu ve düşüncelerini aktardığı teknik: .....
b) Karakterin zihninden geçenlerin çağrışımlarla, mantıksal bağ olmadan aktarıldığı teknik: .....
c) Anlatıcının olayı doğrudan aktarıp yorumlarıyla dikkati kendi üzerine çektiği teknik: .....

7 "Hüseyin Efendi on beş yaşında çırak olarak girdiği dükkânda otuz yıl çalıştı; ustası ölünce dükkânı devraldı, evlendi, üç çocuk büyüttü. Altmışına geldiğinde dükkânı büyük oğluna bırakıp köyüne döndü."
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Diyalog B) Bilinç akışı C) İç monolog D) Özetleme E) Mektup

8 Diyalog tekniğinin anlatıya katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Olayları birkaç satırda özetlemesi
B) Kişilerin kendi ağızlarından konuşmasıyla anlatıma canlılık ve doğallık kazandırması
C) Karakterin geçmişine dönmeyi sağlaması
D) Düşünceleri mantıksal bağ olmadan aktarması
E) Anlatıcının yorumlarını ön plana çıkarması

9 Özetleme tekniğinin romancıya sağladığı bir kolaylığı yazınız.

10 "yağmur yağıyor cama vuruyor annemin mavi şemsiyesi vardı kapının arkasında denize götürmüştük onu bir yaz kumlar ayağımı yakıyordu dondurmacının zili hâlâ kulağımda saat kaç oldu acaba"
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Diyalog B) Mektup C) Özetleme D) Anlatma E) Bilinç akışı

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 "Selma, masadaki davetiyeye uzun uzun baktı. Düğüne gitmek istiyordu ama eski arkadaşlarıyla karşılaşmaktan çekiniyordu. Yıllar önce onlara söylediği o kırıcı sözler hâlâ aklındaydı; affedilip affedilmediğini bilmiyordu."
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) İç çözümleme B) İç monolog C) Diyalog D) Mektup E) Bilinç akışı

12 "Yine geç kaldım. Neden hep böyle oluyor? Alarmı kurdum, biliyorum kurdum… Belki de kapattım uykumda. Oysa bugün o toplantı çok önemliydi. Olsun, bir yolunu bulurum. Bulmak zorundayım."
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) İç çözümleme B) İç monolog C) Diyalog D) Özetleme E) Geriye dönüş

13 "Murat aynanın karşısında durdu. 'Bak Murat,' dedi kendi kendine, 'bu sefer kaçmak yok. Kaçarsan ne olacak? Yine pişman olacaksın.' Sonra içindeki öteki ses cevap verdi: 'Ya reddedilirsen? Ya herkes sana gülerse?' 'Gülsünler,' dedi, 'hiç denemeden vazgeçmekten iyidir.'"
Bu parçada kullanılan anlatım tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

A) İç diyalog B) Diyalog C) Mektup D) Özetleme E) Anlatma

14 İç çözümleme ile iç monolog arasındaki farkı **anlatıcı** yönünden açıklayınız.

15 Aşağıdakilerden hangisi mektup tekniğinin özelliklerinden biridir?

A) Olaylar birkaç satırla özetlenir.
B) Düşünceler mantıksal bağ olmadan akar.
C) Karakterler karşılıklı konuşturulur.
D) Anlatıcı olayları yorumlayarak dikkati kendine çeker.
E) Karakterin duygu ve tepkileri anlatıcı müdahalesi olmadan sunulur.

16 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.
( ) Geriye dönüş tekniğiyle karakterin geçmişine ilişkin bilgi verilebilir.
( ) Anlatma tekniğinde dikkat, anlatıcı üzerinde yoğunlaşır.
( ) İç çözümlemede karakterler karşılıklı konuşur.
( ) Bir romanda birden fazla anlatım tekniği bir arada kullanılabilir.

17 "— Bu saatte nereye gidiyorsun?
— Fırına. Ekmek kalmamış.
— Montunu al bari, hava soğuk.
— Tamam anne, beş dakikaya dönerim."
Bu diyaloğu **anlatma** tekniğiyle, anlatıcının ağzından iki cümleye dönüştürünüz.

18 "— Beni hiç anlamıyorsun, dedi kız. Adam başını kaldırmadan cevap verdi: — Anlıyorum, ama kabul edemiyorum."
Bu parçada kullanılan teknik ile aşağıdakilerden hangisi **aynı** tekniği kullanmıştır?

A) "Yarın gelecek miydi? Bilmiyordu. Belki de hiç gelmeyecekti..."
B) "Otuz yıl bu şehirde yaşadı, sonra sessizce ayrıldı."
C) "Sevgili dostum, yarın gelemeyeceğim için üzgünüm."
D) "— Yarın gelecek misin? — Gelemem, işim var. — Peki, sonra görüşürüz."
E) "gelecek mi gelmeyecek mi kapı çaldı mı rüzgâr mı"

19 Bir romancı, kahramanın savaşta geçen çocukluk yıllarını anlatmak için şimdiki zamanda yaşlı bir adam olan kahramanı eski bir fotoğrafa baktırıyor ve oradan geçmişe geçiyor.
Romancının kullandığı teknik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Diyalog B) Mektup C) Geriye dönüş D) Özetleme E) İç diyalog

20 Aşağıdaki durumu **iç monolog** tekniğiyle iki-üç cümleyle yazınız.
Durum: Bir öğrenci, sınav sonucunu açmak üzeredir.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 I. "Kerem pencereden dışarı baktı; annesinin sözlerini düşünüyor, ona hak verip vermemek arasında gidip geliyordu."
II. "— Yarın erkenden çıkalım. — Olur, ben arabayı hazırlarım."
III. "Yirmi yıl önce, o da bu köprünün başında aynı treni beklemişti."
Bu parçalarda kullanılan anlatım teknikleri sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) İç çözümleme – Diyalog – Geriye dönüş
B) İç monolog – Diyalog – Özetleme
C) İç çözümleme – Mektup – Geriye dönüş
D) Bilinç akışı – Diyalog – Geriye dönüş
E) İç diyalog – Diyalog – Özetleme

22 "yağmur yağıyor cama vuruyor annemin mavi şemsiyesi vardı kapının arkasında denize götürmüştük onu bir yaz kumlar ayağımı yakıyordu dondurmacının zili hâlâ kulağımda saat kaç oldu acaba"
Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

A) Düşünceler çağrışım yoluyla birbirine bağlanmıştır.
B) Düşünceler, anlatıcının yorumlarıyla mantıklı bir sıraya konmuştur.
C) Noktalama işaretlerine yer verilmemiştir.
D) Karakterin iç dünyası doğrudan yansıtılmıştır.
E) Şimdiki an ile geçmişe ait anılar iç içedir.

23 "Murat aynanın karşısında durdu. 'Bak Murat,' dedi kendi kendine, 'bu sefer kaçmak yok. Kaçarsan ne olacak? Yine pişman olacaksın.' Sonra içindeki öteki ses cevap verdi: 'Ya reddedilirsen? Ya herkes sana gülerse?' 'Gülsünler,' dedi, 'hiç denemeden vazgeçmekten iyidir.'"
Bu parçayla ilgili
I. Karakter kendi kendisiyle tartışmaktadır.
II. Konuşmada bir cümle düzeni ve konuşma havası vardır.
III. Karakterin iç sesi ile başka bir karakterin sesi karşılıklı konuşmaktadır.
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

24 **1. Metin:** "Neden söyledim ki bunu? Hep aynı hata... Yarın özür dilerim, evet, dilerim."
2. Metin: "Ayşe o sözü söylediğine pişmandı; ertesi gün özür dilemeye karar verdi."
Bu metinlerde kullanılan anlatım teknikleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?

A) İç çözümleme – İç monolog
B) Diyalog – Özetleme
C) Bilinç akışı – Mektup
D) İç diyalog – Diyalog
E) İç monolog – İç çözümleme

25 Bir romancı, olayların can alıcı bir yerinde kahramanın uzakta yaşayan annesine yazdığı satırları okura olduğu gibi sunmuştur.
Bu tercih, romana aşağıdakilerden hangisini kazandırır?

A) Karakterin duygularını aracısız aktararak olaya hareketlilik ve içtenlik katmayı
B) Olayları birkaç satırla özetlemeyi
C) Karakterleri karşılıklı konuşturmayı
D) Düşünceleri mantıksal bağ olmadan aktarmayı
E) Anlatıcının yorumlarını öne çıkarmayı

26 Aşağıdakilerden hangisinde **anlatma** tekniği ağır basmaktadır?

A) "— Geliyor musun? — Geliyorum."
B) "Sevgili annem, burada her şey yolunda."
C) "deniz mavi mavi mi yoksa gri annem nerede"
D) "Size şimdi anlatacağım adam, kasabamızın en tuhaf insanıydı; ama bence en iyisiydi de. Bunu neden söylediğimi hikâyenin sonunda anlayacaksınız."
E) "Ne yapacağım şimdi? Kime söyleyeceğim?"

27 Anlatım teknikleriyle ilgili
I. İç monolog ve bilinç akışı karakterin iç dünyasını yansıtmaya yöneliktir.
II. Özetleme tekniği anlatının hızını artırır.
III. Diyalog tekniği yalnızca tiyatroda kullanılır, romanda kullanılmaz.
yargılarından hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I ve III E) II ve III

28 "Anlatıcı olaya ne kadar az karışırsa okur karaktere o kadar yakınlaşır."
Bu görüşü savunan bir yazar aşağıdaki tekniklerden hangisine **en az** başvurur?

A) Diyalog B) Mektup C) Anlatma D) İç monolog E) Bilinç akışı

29 Aşağıdaki parçaların hangisinde **iç diyalog** tekniği kullanılmıştır?

A) "Zeynep sahneye çıkmadan önce korkuyordu; başaramayacağını düşündükçe elleri titriyordu."
B) "sahne ışıklar annem ön sırada mı kırmızı perde okulun bahçesi"
C) "Sevgili öğretmenim, yarınki gösteride sahneye çıkacağım için çok heyecanlıyım."
D) "'Hadi Zeynep,' dedi kendine, 'korkma. Ne olabilir ki?' İçinden biri itiraz etti: 'Ya başaramazsan?' 'Başarırım,' diye karşılık verdi."
E) "Zeynep üç yıl boyunca tiyatro kulübüne gitti, sonunda başrol oynadı."

30 Aynı durumu (bir çocuğun ilk kez denize girmesi) önce **iç çözümleme**, sonra **diyalog** tekniğiyle birer-ikişer cümleyle anlatınız.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**